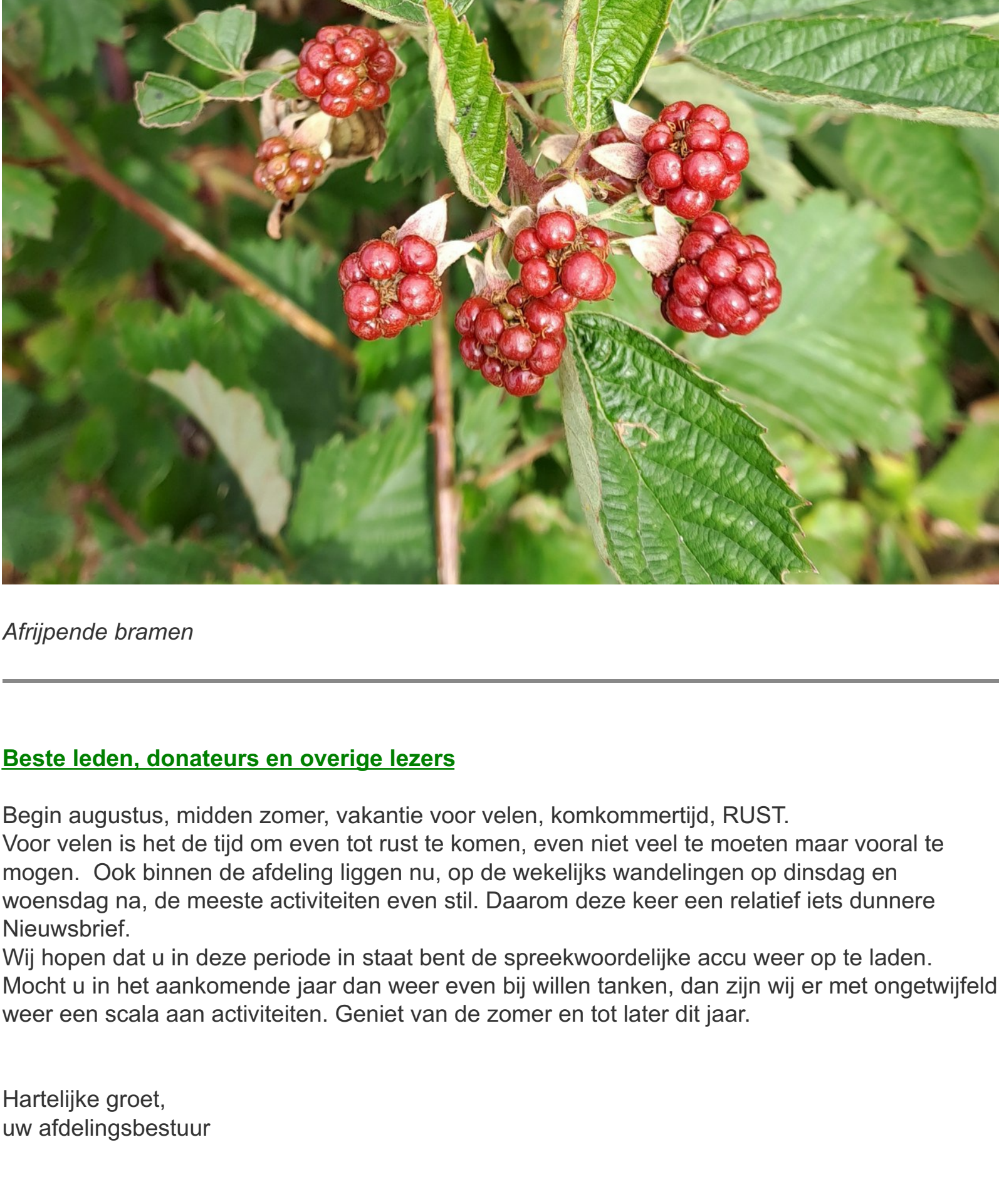

Nieuwsbrief

Augustus 2023, Jaargang 4, Nr. 6

Afripende bramen

Hoe goed kent u de streek? De foto's van de vorige keer:

In onze fotorubriek 'Hoe goed ken jij je streek' eerst weer de oplossing bij de twee foto's uit de vorige Nieuwsbrief.

Foto 1 [Het Bolmeer](#)

Het Bolmeer bij Zevenhuizen is een heel bijzonder meertje, het is een zogeheten **pinguine**. Het woord pingo komt uit het Inuktitut, de taal van de Inuit en betekent letterlijk 'heuvel die groeit'. De pinguïnes in Nederland stammen uit de laatste ijstijd en zijn ontstaan op plaatsen waar veel water in de grond zat wat achtereenvolgens bevroor.

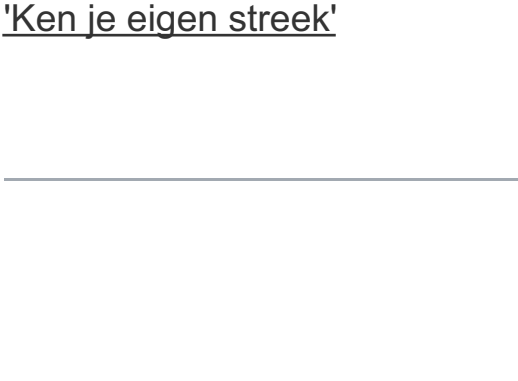

Foto 2 [Doorkijkje vanaf fietspad over Leekster Hoofddiep richting Leekstermeer](#)

Het Leekstermeer ligt vrijwel geheel op Drentse bodem en is vermoedelijk pas na 1.000 n. Chr. ontstaan door menselijke invloeden. Het Leekster Hoofddiep is een kanaal lopend van Zevenhuizen, dwars door Leek naar de monding in het Leekstermeer. Het kanaal werd rond 1560 gegraven in opdracht van *Wigbold van Ewsum jr.*, voor de afwatering en als vaarweg voor turfscepen en werd daarmee het eerste veenkoloniale kanaal in de provincie Groningen.

Meer achtergrondinformatie bij bovenstaande twee foto's vindt u op onze website via de link: ['Ken je eigen streek'](#)

Hoe goed kent u de streek? Hierbij de nieuwe foto's.

Onderstaand opnieuw twee foto's, beide weer gemaakt in het Westerkwartier.

Foto 1
Brug met (ontoegankelijke) vogelkijkhut in hartje Westerkwartier. Waar is dit?

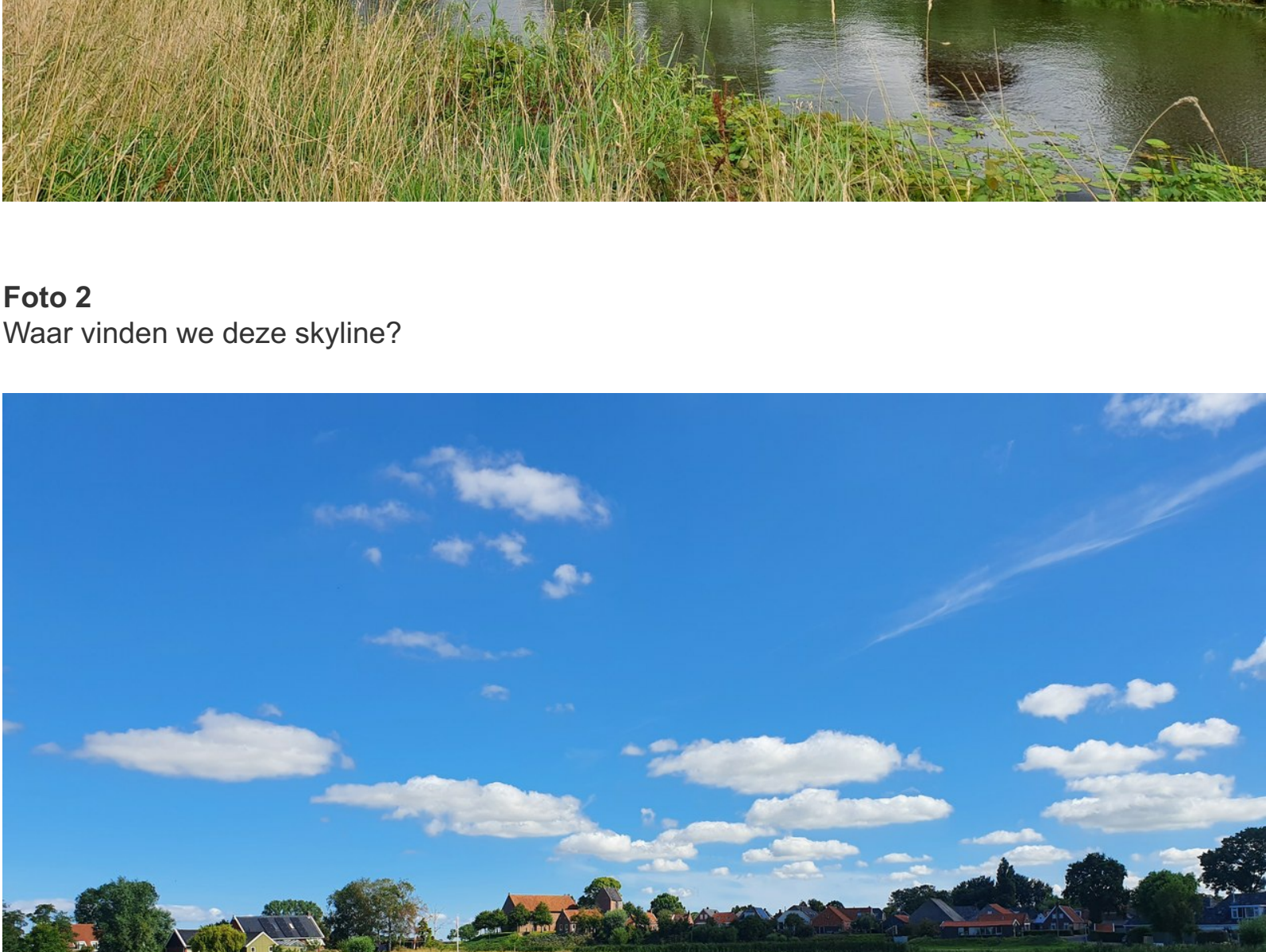

Foto 2
Waar vinden we deze skyline?

Mail uw antwoord op deze nieuw gefotografeerde plekjes, naar: ivnwesterkwartiereo@gmail.com

Uitgelicht ! Een middag voor alle leden.

Kort voor aanvang van de zomervakantie, op zaterdag 15 juli jongstleden, organiseerden we een 'leuke middag' voor al onze leden, hun kinderen en partners op en rond de Coendersborg in Nuis. Een middag gericht op gezelligheid, elkaar ongewongen ontmoeten en samen deelnemen aan een activiteit.

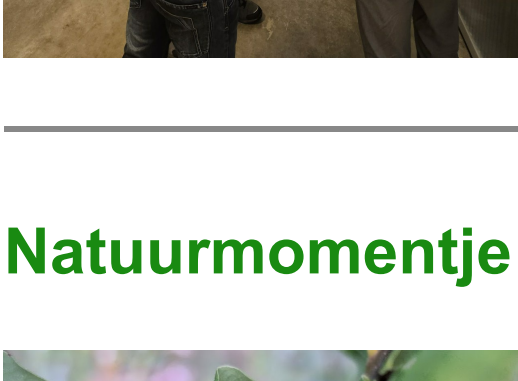
Met elkaar waren we met zijn 45-en.

Na de inloop met een drankje en iets lekkers, en een welkomstpraatje door zowel onze voorzitter als door één van de organiserende leden, volgden er een drietal activiteiten naar (vooraf opgegeven) keuze. De aangekondigde speurtocht voor kinderen ging wegens te geringe animo helaas niet door.

Zo was er een verrassende wandeling over **Dijkzand in Gevaar** waar natuur en bedrijf in elkaar overgaan en elkaar versterken. Het terrein is in gebruik voor zand-, grindopslag/handel en deels ingericht als kijktuin en biedt daardoor een verschillende biotopen aan, zoals bijvoorbeeld een spannend donker bamboebosje, een eilandje in een vijver met veel riet, heuvels met daarin graafwespen, vossenholten, plukplaats van een roofvogel, etc.

Dhr. Dijk sloot ook zelf aan bij de rondleiding op zijn terrein.

De tweede activiteit bewoog zich al **fietsend** (op de eigen fiets) **door het Westerkwartier**. De fietstocht werd op enkele plekken stopgezet om uitleg te geven over wat men zag, hoe de getoonde landschappen zijn ontstaan en wat de invloeden daarvan zijn geweest op het gebruik ervan.

De laatste activiteit waar men zich vooraf voor kon inschrijven was een combinatiebezoek met twee rondleidingen met uitleg door een gids: t.w. de Coendersborg en het NAD.

1. **de Coendersborg** is een historische buitenplaats uit 1813. Eén van onze leden gaf uitleg over de geschiedenis van de borg en het ontstaan van het gebied.

2. **het Noordelijk Archeologisch Depot (NAD)**, tegenover de Coendersborg, is de plek waar de archeologische schatten van de drie noordelijke provincies bewaard en geconserveerd worden. Hier kregen we een inleiding over het reilen en zeilen van het depot, en een korte rondleiding door (een deel van) het depot. Veel van de archeologische vondsten uit het Mesolithicum, het Laat-Neolithicum en de Bronstijd, gedaan begin 21e eeuw op de zandkoppes van de Hoge Traan bij de Blinksloot te Leek, zijn hier opgeslagen en geconserveerd.

Foto's gemaakt door deelnemers en organiserend comité.

Natuurmomentje

Op mijn vele struuntochten door het natuurrijk westerkwartier kwam ik het volgende wonderdier tegen. De wind waaide licht door het blad van een eik, mijn oog viel op een klein wittig vlekje aan de onderzijde van het blad en mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Behoedzaam naderde ik de boom, keerde het blad zachtjes om en zag een wittig bolletje ca. 2 mm. groot met kleine uitsteeksel/tjes/doorltjes eraan en ca. 4 cm. er vanaf een toen nog voor mij onbekend, piepklein spinnetje.

Nu breekt er voor mij weer een spannende tijd aan want in het veld heb ik geen Obsidify bereik op m'n mobiel en wordt mijn geduld weer op proef gesteld. Thuis gekomen en gelijk ingevoerd blijkt het de cocon te zijn van de Boskogelspin, 100%. Bij verdere speurtocht in het spinnenboek blijkt dat het vrouwtje de eicocon bewaakt, het web is onregelmatig wijdmazig met klevierse draden aan de onderkant van het blad. Het is een van de kleinste inheemse spinsoorten.

De beste manier om deze spinnetjes te kunnen ontdekken is in de zomer op zoek te gaan naar de eicocons, meestal op eik, maar ze kunnen ook op andere loofbomen voorkomen. Volwassen vrouwtjes zijn er in de periode april - augustus en de mannetjes april - juni. De naam kogelspin hebben ze te danken aan de kogelronde achterlijf. Nog enkele spinners die tot de familie Kogelspinnen behoren zijn: de Broeikasspin, Koffieboonspin en Tandkaak.

Tekst en foto: Egbert Kalfsbeek

Uit de oude doos

Met het aantreden van een nieuw bestuur is recentelijk het nog in de CazemierBoerderij aanwezige oude archief van voorheen IVN Leek-Nietap daar weggehaald. Veel van die oude stukken kunnen weg, maar af en toe duiken er zaken op die een vergeten beeld op het verleden tonen en het delen met de lezers van deze Nieuwsbrief meer dan waard zijn.

Daarom de komende tijd, als aanloop naar het 75-jarig bestaan van onze IVN-afdeling in 2025, steeds een korte blik op het verleden.

Alleerst: de Natuurbeschermingswachten uit de tijd dat een brief verzenden nog 4 cent in guldens kostte.

Kort na de oprichting van de Vereniging voor Natuurbescherming Leek-Nietap (1950) verklaarde de burgemeester der gemeente Leek dat hij dhr. Hessel Johan Smit de aangewezen persoon vond om namens de vereniging als leider der natuurwachten op te treden. Ook dhr. van Burkom, hoofdleider der Natuurwachten binnen de Bond van Natuurbeschermingswachten gaf zijn fiat. Men sprak toen over leiders, van voorzitters was nog geen sprake.

Conform de natuurbeschermingsgedachte functioneerden er in de jaren '50 tot pakweg 1962 gemiddeld 25 natuurbeschermingswachten waaronder 2 tot soms 4 vrouwen. Met een officiële politievergunning op zak ging men ter controle vooral Nienoord in. De proces verbalen lopen uiteen van fietsen op verboden paden (3x), paging tot huist ontruimen (12 x), naam snijden in boomstam (4x), geit in berm laten komen, met fiets witte pauw opjagen, takken snijden (zelfs de zoon van de wachmeester 1^e klas uit Roden maakte zich hier schuldig aan), nestroof vanuit duiventil (3x) en brandstichting en vernieling.

De meest euvele daad werd opgetekend op vrijdagmiddag 13 april 1962 door natuurwacht W. Hut. Hij betrapte omstreeks 3 uur een met name genoemde jongeman, wonende te Zuidhorn en les hebbende in de 2e klas van de LTS te Leek, bij het verjagen van een broedende eend op landgoed Nienoord, waarna hij één der eieren kapot gooide om te zien of ze misschien bebroed zouden zijn. De politie heeft betreffende jongeman een straf opgelegd om 500 strafregels te schrijven. Als dit strafwerk naar behoren wordt gemaakt (nethed enz.) dan moet hij 1.500 strafregels schrijven.

Gronings groen

Op vrijdagmiddag 8 september is er bij Borg Ewsum in Middelstum een middag vol lezingen en workshops voor alle groene vrijwilligers in de provincie Groningen. Dit alles rondom het thema: **Liefde voor het Landschap**. Georganiseerd door Het Groninger Landschap, *IVN Groningen*, Landschapsbeheer Groningen, Natuur en Milieufederatie Groningen, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer.

De officiële uitnodiging met informatie hebt u als het goed is inmiddels ontvangen. Indien niet, kijk dan nog even onze [website](#).

Activiteitenoverzicht

Als laatste ook in deze Nieuwsbrief kort aandacht voor onze activiteiten in de komende periode. Vanwege de vakanties vinden in augustus alleen de wekelijkse wandelingen doorgang.

Wekelijks wandelingen op dinsdag- en woensdagochtend van 9.30 uur - ca. 11.30 uur

08 sept.	Gronings Groen op borg Ewsum	13.30 uur
10 sept.	'Wat een wad !' i.s.m. Natuurschool Lauwersoog	14.00 uur
16 sept.	World Cleanup Day	Hele dag
22 sept.	Vleermuizen op het Curringherveld	19.30 uur

Informatie over al deze activiteiten en meer kunt u uitgebreid terugvinden op onze website. Zie hiervoor: [Activiteiten IVN Westerkwartier e.o.](#)

Elzenvlag

Alle foto's H. de Meijer, tenzij anders vermeld.

Facebook

Website